Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

Catalunya Internacional

debats Europa Social

Relatoria

EL FUTUR DE LES POLÍTIQUES SOCIALS A LA UNIÓ EUROPEA

18 de setembre de 2025

HUB Social Barcelona

Organitzen

Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

Catalunya Internacional

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Amb la col·laboració de:

Barcelona

Introducció

El Debat Europa Social 2025, co-organitzat entre la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya i el Consorci Catalunya Internacional i el suport del Departament de Drets Socials i Inclusió, el Departament d'Unió Europea i Acció Exterior de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, ha reunit representants institucionals, responsables polítics, experts europeus i organitzacions de la societat civil per reflexionar sobre els reptes que planteja la negociació del nou Marc Financer Pluriennal (MFP) 2028-2034 de la Unió Europea i les seves implicacions per al futur de les polítiques socials.

La celebració del debat ha coincidit amb l'inici oficial del procés de negociació del nou pressupost europeu, després que la Comissió Europea hagi presentat la seva proposta el juliol de 2025. Aquest nou marc pressupostari haurà de donar resposta a un context marcat per profundes transformacions socials, econòmiques i geopolítiques, com l'envelliment demogràfic, la crisi de l'habitatge, la transició ecològica i digital, els conflictes internacionals o l'increment de les desigualtats socials.

En aquest escenari, el debat ha posat l'accent en la necessitat que el pressupost europeu continuï sent una eina al servei de la cohesió social i territorial, reforçant el desplegament del Pilar Europeu de Drets Socials i garantint que els recursos europeus arribin de manera efectiva als territoris i a la ciutadania.

La jornada s'ha estructurat en **tres grans blocs**. El primer ha analitzat les principals **novetats de la proposta de Marc Financer Pluriennal** i el seu impacte sobre la governança multinivell i el paper de les regions. El segon ha aprofundit en les **oportunitats d'incidència política de la societat civil** en el procés de definició de les polítiques socials europees. Finalment, una tercera taula rodona ha compartit **experiències territorials sobre governança, implementació i impacte dels fons europeus** des d'una perspectiva comparada.

Més enllà de l'anàlisi tècnica del pressupost europeu, el debat ha evidenciat la necessitat d'enfortir les aliances entre institucions, administracions públiques i organitzacions socials per defensar un model europeu basat en els drets humans, la cohesió social i la governança compartida.

Benvinguda institucional

La sessió ha estat inaugurada per **Xavier Trabado**, president de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya; **Laura Foraster**, directora general de Catalunya Internacional, i la consellera de Drets Socials i Inclusió, **Mònica Martínez Bravo**, que han coincidit a destacar la importància estratègica del moment polític europeu i la necessitat que la societat civil organitzada participi activament en la definició del futur de les polítiques socials de la Unió Europea.

En la seva intervenció, Xavier Trabado ha agraït la col·laboració sostinguda entre la Taula i Catalunya Internacional, així com el suport de les administracions públiques i de les entitats col·laboradores que han fet possible consolidar aquest espai de debat europeu. També ha destacat la pluralitat dels participants presents a la jornada, provinents de diversos països i sectors, com un element imprescindible per construir una mirada compartida sobre els reptes socials europeus.

> "Les polítiques socials no són una despesa: són una inversió que reforça la cohesió, la competitivitat i la qualitat democràtica d'Europa."
>
> **Mònica Martínez Bravo,**
> ***consellera de Drets Socials i Inclusió***

El president de la Taula ha situat el debat en un context marcat per la regressió dels drets socials, l'augment de les desigualtats i el creixement dels discursos reaccionaris arreu d'Europa. Davant aquest escenari, ha defensat la necessitat d'intensificar la incidència política del tercer sector i de construir noves aliances amb les institucions europees.

En aquest sentit, ha fet referència al discurs sobre l'Estat de la Unió pronunciat per la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, i ha assenyalat que les qüestions relacionades amb la seguretat, la defensa o la competitivitat han ocupat un espai central, mentre que les polítiques socials han aparegut de forma més limitada. Tot i valorar positivament la incorporació d'iniciatives vinculades a la garantia infantil, l'habitatge assequible, la qualitat de l'ocupació o la lluita contra el cost de la vida, ha advertit que l'erradicació de la pobresa no podia continuar plantejant-se com un objectiu a tan llarg termini.

Per aquest motiu, Xavier Trabado ha defensat la necessitat que el **nou pressupost europeu reforci de manera decidida el Pilar Europeu de Drets Socials** i contribueixi a construir "una Europa forta, oberta i cohesionadora que reforci els drets humans, la qualitat de vida i els drets de les persones".

Per la seva banda, **Laura Foraster** ha recordat que aquesta ha estat la sisena edició del Debat Europa Social, fruit de la col·laboració estable entre Catalunya Internacional i la Taula del Tercer Sector iniciada l'any 2020. També ha destacat que aquest espai s'ha consolidat com un fòrum de reflexió que incorpora una perspectiva social, europea i comparada per analitzar els grans debats que afecten la ciutadania.

La directora general de Catalunya Internacional ha contextualitzat el moment actual de negociació del Marc Financer Pluriennal i ha subratllat que la proposta presentada per la Comissió Europea incorpora la voluntat de reforçar el model social europeu alhora que incrementa la flexibilitat pressupostària per respondre amb més rapidesa a situacions imprevistes.

Tanmateix, ha recordat que els reptes que afronta Europa —com l'envelliment de la població, la crisi climàtica o l'actual context geopolític— no són circumstancials, sinó estructurals, i exigeixen un pressupost europeu capaç d'anticipar-se als canvis i reforçar la resiliència dels territoris. En aquest sentit, també ha posat en valor els treballs de prospectiva estratègica impulsats per la Comissió Europea com una eina per orientar les polítiques públiques futures.

La consellera **Mònica Martínez Bravo** ha clos la benvinguda institucional situant el debat en el marc del nou posicionament europeu del Govern de Catalunya. Ha afirmat que el país afronta "un moment de cruïlla per al futur d'Europa" i ha defensat la **necessitat de reforçar les aliances entre les forces europeistes** davant l'actual context internacional.

La consellera ha definit el Marc Financer Pluriennal com "la columna vertebral de l'Estat del benestar europeu" i ha remarcat que el procés de negociació representa una oportunitat perquè Catalunya exerceixi un paper actiu en la definició de les polítiques europees, especialment en aquells àmbits en què disposa de competències pròpies.

En aquest sentit, ha explicat que el Govern de Catalunya ja ha traslladat la seva posició al Govern d'Espanya i a les institucions europees, **reivindicant mecanismes efectius de cogovernança** que garanteixin la participació de les regions en el disseny i implementació dels futurs plans d'inversió.

Finalment, ha defensat que les polítiques socials no s'han d'entendre com una despesa, sinó com una inversió estratègica que contribueix tant a millorar la qualitat de vida de la ciutadania com a reforçar la competitivitat econòmica i la cohesió social. Ha conclòs que Europa ha de continuar essent "la llum que situï els drets humans i la justícia social al centre del seu projecte polític".

El nou Marc financer pluriennal a la UE: desplegament i reptes vers el Pilar europeu de drets socials

intervenció de Jorge Núñez Ferrer

Director de Cohesió i Pressupost de la Conferència de Regions Perifèriques Marítimes (CRPM)

Jorge Núñez Ferrer ha iniciat la seva ponència oferint una visió crítica i territorialitzada sobre l'estat actual i el futur de les polítiques europees i el pressupost comunitari. Com a representant de la CRPM —organització que **aplega** unes 160 regions marítimes i perifèriques d'Europa i d'altres àmbits internacionals—, **ha emprat** la metàfora d'una "illa rodejada de mar" per descriure la sensació d'aïllament i vulnerabilitat que **han viscut** moltes regions davant la nova orientació política de Brussel·les.

El nucli del seu discurs **s'ha centrat a reivindicar el paper fonamental de l'àmbit local i regional en el manteniment de l'estat del benestar**. Núñez Ferrer **ha recordat** que **el 83% dels costos derivats dels impactes climàtics i de la gestió dels serveis de proximitat han recaigut directament sobre les entitats locals i regionals** (una xifra que **ha pogut arribar** al 90% en certes emergències climàtiques). **Han estat** aquestes administracions les que **han assumit** la meitat de la despesa pública total en àrees crucials com l'educació, la salut, l'habitatge social, la seguretat o els serveis d'emergència i bombers. Malgrat aquesta realitat, **ha denunciat** que l'actual debat polític europeu **ha ignorat** aquest pes territorial.

Núñez Ferrer **ha alertat** sobre una **tendència persistent cap a la centralització dels fons europeus** cap als governs centrals i les institucions de Brussel·les, un moviment que **ha desdibuixat** el model històric de la política de cohesió dissenyat per apropar la Unió Europea a la ciutadania. En la seva anàlisi econòmica, **ha marcat** distàncies amb els enfocaments macroeconòmics tradicionals (com l'informe Draghi). **Ha defensat** que l'anomenat "dret a quedar-se" (freedom to stay) no **ha de consistir** a rebre subsidis per romandre en un territori

sense feina, sinó a **crear oportunitats reals de desenvolupament econòmic i laboral a nivell local**. Així mateix, **ha recordat** que, tot i que els Estats Units **han pogut créixer** més en xifres agregades de PIB, Europa **ha mantingut** indicadors de qualitat de vida i mortalitat infantil molt superiors gràcies al seu sistema social, el qual **ha calgut protegir**.

Pel que fa al **Marc Financer Plurianual (MFP)**, **ha remarcat** que la política de cohesió **ha representat** un **0,3% del PIB europeu**, un volum pressupostari que en cap cas **ha pogut resoldre** tots els problemes estructurals ni construir habitatges directament, sinó que **ha hagut d'actuar** com un **catalitzador d'inversions** i un marc regulador. **Ha criticat** durament que les grans prioritats del nou pressupost **s'hagin desplaçat** cap a la defensa, la militarització, la digitalització rígida o la competitivitat abstracta, un fet que **ha comportat** el risc de destrossar la política de cohesió sense resoldre realment la competitivitat del continent. Com a exemple de fracàs centralitzador, **ha citat** el Fons de Transició Justa, que no **ha funcionat** adequadament per haver estat entregat als governs centrals sota normes rígides que **han ignorat** la realitat local.

> "El nou Marc Financer Pluriennal no és només un pressupost; és una decisió sobre el model d'Europa que volem construir."
>
> **Jorge Núñez,** ***Conferència de Regions Perifèriques Marítimes (CRPM)***

Finalment, **ha desmuntat** el discurs oficial sobre la grandària de la nova proposta pressupostària (presentada com un 1,26% de la Renda Nacional Bruta). **Ha explicat** que aquesta xifra **ha semblat** més elevada perquè **ha inclòs** el pagament del deute generat pels fons Next Generation (169.000 milions d'euros) en un capítol específic, quan en realitat la despesa real **s'ha situat** en nivells similars als del marc financer 1993-2000 (1,24%-1,25%), malgrat l'enorme inflació i els nous reptes assumits. **Ha conclòs** que els 20 principis del Pilar Europeu de Drets Socials encara no **han tingut** garanties d'execució reals al pressupost i que **ha calgut lluitar** en el procés legislatiu per introduir-hi proteccions i mecanismes de governança regional.

Intervenció de Conxita Font Escuder

Subdirectora general de Relacions amb la Unió Europea del Departament d'Unió Europea i Acció Exterior de la Generalitat de Catalunya

Conxita Font Escuder ha agafat el relleu de la ponència institucional (excusant la presència del Secretari d'Afers Europeus i Multilaterals, i de Cooperació, Agustí Fernández de Losada) amb un discurs constructiu, afirmant amb contundència que, malgrat les dificultats exposades, **"la Unió Europea és la solució i és casa nostra"**.

Font Escuder **ha desglossat** la naturalesa de la proposta del **Marc Financer Plurianual 2028-2034** presentada per la Comissió Europea el juliol anterior, recordant que el pressupost no **ha estat** més que la traducció econòmica de les polítiques europees a llarg termini. **Ha posat** un èmfasi especial en el fet que **la proposta actual ha estat un document obert i en plena negociació**, de manera que **s'ha obert** un **marge de dos anys d'incidència política (fins a finals de 2027)** abans no **s'aprovi** el marc definitiu.

La Directora General **ha fet** una crida directa a les entitats del tercer sector i als actors regionals a **llegir atentament les propostes de reglament (la "lletra petita")** i no quedar-se només en els titulars o les comunicacions generals de la Comissió. **Han estat** precisament aquests reglaments els que **han constituït** la base real per fer pressió davant la Comissió Europea, el Consell de la UE i el Parlament Europeu.

En el seu repàs dels programes financers concrets:

- **Ha confirmat** la continuïtat del programa **Erasmus+**, destacant la seva dimensió social per a la joventut i assenyalant que **ha inclòs** el *Cos Europeu de Solidaritat*.
- **Ha detallat** la creació del nou programa **Àgora**, un paraigua que **ha proposat integrar** l'actual programa *Ciutadania, Igualtat, Drets i Valors (CERV)* —clau per a la lluita contra la discriminació i les desigualtats— juntament amb els fons d'àmbit cultural i audiovisual.

Pel que fa a la realitat pressupostària, **ha coincidit** que, un cop **s'han exhaurit** els fons extraordinaris dels Next Generation, Europa **ha hagut de retornar** al pressupost ordinari mentre **ha assumit** el deute consolidat, la qual cosa **ha**

obligat a gestionar un pressupost realment més reduït. Així mateix, **ha explicat** que la Comissió **ha buscat** articular aquest nou marc sota els mantres de la **simplificació, la flexibilitat i l'adaptabilitat** davant la volatilitat geopolítica actual.

El punt central de la seva intervenció **ha estat** l'anàlisi del **canvi de governança** que **ha plantejat** la Comissió Europea a través dels **"plans d'associació nacionals i regionals"**. Aquest nou model **ha pretès** centralitzar l'interlocutor en els estats membres mitjançant un únic pla per país que **ha unificat** els recursos del FEDER, el Fons Social Europeu Plus (FSE+), els fons agraris i de pesca, i les partides de gestió de migracions i fronteres.

> "Les regions i els governs locals no només implementen les polítiques europees; també han de participar en la seva definició."
>
> **Conxita Font,** ***Generalitat de Catalunya***

Davant d'aquesta proposta centralitzadora, Font Escuder **ha destacat** un element clau escrit en les propostes de reglament: **l'exigència que un mínim del 14% de l'assignació d'aquests plans nacionals i regionals s'hagi destinat obligatòriament a despesa social i habitatge social**.

Finalment, **ha exposat** el **posicionament oficial del Govern de la Generalitat de Catalunya** (ja publicat i accessible), basat en els eixos estratègics següents:

1. **Ha reivindicat** que **les regions han d'estar al centre del disseny, la planificació i l'execució d'aquests plans**, i no ser meres gestionadores passives, defensant una veritable governança multinivell.
2. **Ha exigit** que la **competitivitat econòmica i la cohesió social vagin estrictament lligades** i no es tractin com a objectius oposats.
3. **Ha plantejat** treballar mitjançant aliances internacionals i xarxes com la CRPM (anunciant que Catalunya **ha acollit** l'Assemblea General d'aquesta xarxa el novembre següent).
4. **Ha posat** a disposició del tercer sector els canals de la Generalitat (com el butlletí setmanal i l'assessorament en fons europeus) per coordinar una acció d'incidència conjunta.

Primera taula rodona

Desplegar el Pilar Europeu de Drets Socials en el marc de la transformació estructural dels serveis socials

La primera taula rodona ha centrat el debat en les **oportunitats d'incidència política** que ofereix el procés de definició del nou Marc Financer Pluriennal i del futur Pilar Europeu de Drets Socials. Moderada per Xènia Carné, coordinadora de polítiques socials de la Taula —que ha conduït la conversa a partir de diverses preguntes dirigides als ponents—, la sessió ha comptat amb les intervencions d'**Anna Montaner**, responsable de relacions institucionals europees de la Delegació del Govern de la Generalitat a la UE; **Alfonso Lara Montero**, secretari general de l'European Social Network (ESN), i **Bárbara Díaz**, coordinadora territorial de Creu Roja i experta en drets humans i polítiques europees. Les tres intervencions han coincidit a assenyalar que el context actual representa tant un moment d'incertesa com una finestra d'oportunitat perquè la societat civil organitzada reforci la seva incidència en la construcció de les futures polítiques socials europees.

La taula ha partit d'una pregunta compartida sobre quin és el marge real d'influència de les organitzacions socials en el procés de presa de decisions de la Unió Europea. Davant aquesta qüestió, els tres ponents han coincidit que la incidència política no s'ha de limitar als moments finals de negociació de les normes europees, sinó que ha de formar part d'una estratègia sostinguda que acompanyi tot el cicle legislatiu.

En la seva intervenció, Anna Montaner ha situat aquest debat en un context geopolític especialment complex, marcat per l'acumulació de crisis que condicionen les prioritats de les institucions europees. Tot i aquest escenari, ha defensat que **les entitats socials disposen de múltiples espais per influir en les polítiques públiques europees**, especialment quan actuen de manera coordinada a través de xarxes territorials i sectorials.

Montaner ha explicat que la incidència política comença molt abans que una proposta legislativa arribi al Parlament Europeu. En aquest sentit, ha destacat la **importància de participar en les consultes públiques impulsades per la Comissió Europea** abans de la presentació formal de les iniciatives legislatives, així com d'establir canals de diàleg directes amb els serveis de la Comissió

durant les fases preparatòries. Igualment, ha remarcat que, un cop la proposta inicia la seva tramitació, el **Parlament Europeu esdevé un espai estratègic** d'incidència mitjançant el treball amb els eurodiputats responsables dels diferents dossiers legislatius.

La ponent també ha posat en valor el paper dels òrgans consultius europeus, especialment el Comitè Econòmic i Social Europeu i el Comitè Europeu de les Regions, que elaboren dictàmens sobre les iniciatives legislatives i constitueixen canals rellevants perquè les organitzacions de la societat civil traslladin les seves propostes.

> "La incidència política a Europa no comença quan una proposta arriba al Parlament Europeu; comença molt abans."
>
> **Anna Montaner,**
> ***Comitè Econòmic i Social Europeu***

En aquesta mateixa línia, ha destacat la importància dels espais estables de participació de la societat civil europea, com el **Fòrum Anual de la Societat Civil de la Unió Europea**, tant per reforçar la capacitat d'incidència de les organitzacions com per consolidar aliances entre actors socials de diferents països. Segons ha assenyalat, la dimensió europea de les polítiques socials exigeix una acció col·lectiva que superi els marcs estatals i permeti construir posicionaments compartits.

Mirant cap als propers anys, Anna Montaner ha identificat diverses iniciatives que marcaran l'agenda política europea, entre les quals ha destacat la futura **Estratègia Europea per a la Societat Civil, el desplegament del nou Pilar Europeu de Drets Socials, la futura Estratègia Europea contra la Pobresa i el Pla Europeu per a l'Habitatge**. Segons ha afirmat, tots aquests processos ofereixen oportunitats perquè el tercer sector contribueixi activament a definir les prioritats socials de la Unió Europea.

Des de la perspectiva dels serveis socials públics, **Alfonso Lara Montero** ha compartit una lectura moderadament optimista de la proposta presentada per la Comissió Europea. Tot i reconèixer que el context polític actual està fortament condicionat pels conflictes internacionals i per un debat creixent sobre la seguretat i la defensa, ha valorat positivament que, per primera vegada, el nou Marc Financer Pluriennal incorpori de manera explícita els principis del Pilar Europeu de Drets Socials com a referència per orientar les inversions europees.

En aquest sentit, ha recordat que el Pilar Europeu de Drets Socials no constitueix una norma jurídica en si mateixa, sinó un marc polític que integra diferents iniciatives legislatives i orientacions estratègiques. Per aquest motiu, ha considerat especialment rellevant que **la proposta pressupostària estableixi una vinculació directa entre la planificació financera i els objectius socials de la Unió**.

Alfonso Lara Montero també ha valorat molt positivament la incorporació, per primera vegada, d'una Estratègia Europea contra la Pobresa dins del nou marc pressupostari. Malgrat que alguns dels objectius temporals plantejats siguin llunyans, ha defensat que **la lluita contra la pobresa requereix polítiques estructurals sostingudes en el temps** i una planificació que vagi més enllà dels cicles polítics.

> "El Pilar Europeu de Drets Socials només serà efectiu si es tradueix en recursos, polítiques i compromisos concrets."
>
> **Alfonso Lara Montero,**
> ***European Social Network***

Un altre dels aspectes que ha destacat és la proposta de **mantenir el Fons Social Europeu com un instrument financer propi dins del nou Marc Financer Pluriennal**. Segons ha advertit, preservar aquest fons com un instrument específic és essencial per garantir que les polítiques socials continuïn disposant de recursos diferenciats i no quedin diluïdes dins de grans mecanismes financers de caràcter generalista.

En relació amb la governança, ha remarcat que la proposta de la Comissió Europea obre la porta a una participació més activa de les regions en l'elaboració dels futurs plans nacionals i regionals d'inversió. Tot i això, ha insistit que aquest potencial només es materialitzarà si els governs regionals i la societat civil assumeixen un paper actiu durant les negociacions. Així mateix, ha recordat que els fons europeus tenen una funció complementària respecte de les polítiques públiques estatals i regionals i que, per tant, no poden substituir les obligacions pròpies dels governs en matèria de protecció social.

La tercera intervenció, a càrrec de **Bárbara Díaz**, ha aportat una mirada centrada en el dret internacional dels drets humans i en les obligacions jurídiques que se'n deriven per a la Unió Europea. Des d'aquesta perspectiva, ha afirmat que el Marc Financer Pluriennal no constitueix únicament un instrument pressupos-

tari, sinó una **eina fonamental per fer efectius els compromisos assumits per les institucions europees en matèria de drets fonamentals**.

Bárbara Díaz ha recordat que els vint principis del Pilar Europeu de Drets Socials tenen el seu origen en el sistema internacional de drets humans i, per tant, la seva implementació no respon únicament a una voluntat política, sinó també a una responsabilitat institucional derivada dels tractats europeus i dels compromisos internacionals assumits pels Estats membres.

A partir d'aquest plantejament, ha expressat la seva preocupació perquè la proposta actual del Marc Financer Pluriennal estigui fortament condicionada per una aproximació centrada en la seguretat, la gestió de fronteres i la competitivitat econòmica. Segons ha advertit, **la manera com es defineixen aquestes prioritats pot acabar condicionant totes les polítiques que se'n derivin** i desplaçar progressivament l'enfocament basat en els drets humans.

En aquest context, ha defensat que el Parlament Europeu haurà de tenir un paper determinant per garantir que les futures normes i programes europeus incorporin de manera explícita les obligacions derivades del dret internacional dels drets humans. Igualment, ha remarcat que les organitzacions socials han d'aprofitar tots els mecanismes de participació existents per reforçar aquesta perspectiva durant el procés legislatiu.

> "Els drets humans no són una opció política; constitueixen una obligació que ha d'orientar totes les polítiques de la Unió Europea."
>
> **Bárbara Díaz**

Més enllà dels aspectes estrictament institucionals, la ponent ha reivindicat el paper de la societat civil organitzada com un actor polític imprescindible en la construcció del projecte europeu. En aquest sentit, ha afirmat que **les entitats han d'assumir amb convicció la seva capacitat d'incidència**, no només perquè representen col·lectius especialment vulnerables, sinó perquè contribueixen a garantir que les polítiques públiques responguin als principis de justícia social i de respecte dels drets fonamentals.

En el torn final de debat, els ponents han reflexionat sobre els principals reptes que afronta Catalunya davant la negociació del nou Marc Financer Pluriennal. Anna Montaner ha remarcat que el debat no s'ha de limitar exclusivament al finançament, sinó que també cal incidir en les futures iniciatives legislatives que desenvoluparan el nou Pilar Europeu de Drets Socials, especialment en àmbits com la pobresa, l'habitatge o la inclusió social. Així mateix, ha defensat la necessitat de consolidar un enfocament territorial que permeti adaptar les polítiques europees a les necessitats específiques de cada comunitat.

Per la seva banda, Alfonso Lara Montero ha insistit que **la inclusió social ha de continuar essent el principal objectiu de les polítiques europees** i ha animat les organitzacions del tercer sector a reforçar la seva capacitat d'incidència aportant evidències, dades i arguments sòlids que permetin orientar el debat polític europeu.

Finalment, Bárbara Díaz ha conclòs que qualsevol estratègia d'incidència haurà de posar el focus en l'**eliminació de les barreres estructurals que generen exclusió social**, atès que només abordant les causes profundes de les desigualtats serà possible garantir de manera efectiva els drets de tota la ciutadania.

En conjunt, la taula rodona ha transmès un missatge compartit: la negociació del nou Marc Financer Pluriennal representa una oportunitat excepcional perquè la societat civil, les administracions i les regions reforcin el seu paper en la construcció de les polítiques socials europees. Els ponents han coincidit que la incidència política requereix coneixement dels processos institucionals, capacitat per generar aliances i una defensa ferma dels drets socials com a element central del projecte europeu.

Segona taula rodona

Propostes territorials per millorar la governança i l'impacte dels fons europeus

La segona taula rodona ha posat el focus en la implementació pràctica dels fons europeus des de l'àmbit territorial. A partir de les experiències presentades per **Albert Bauló** (Fundació Pere Tarrés), **Liva Svarce** (Latvian Social Entrepreneurship Association), **Carla Ventura** (CASES, Portugal) i **Francesca Lupi** (CIDOB), el debat ha evidenciat que la qualitat de la governança, la cooperació entre actors i la continuïtat dels instruments de finançament són elements determinants perquè els recursos europeus generin un impacte social transformador.

Albert Bauló ha presentat el **projecte e-Cuida**, impulsat per la Fundació Pere Tarrés amb el suport dels fons Next Generation EU, com un exemple de com els recursos europeus poden contribuir a donar resposta a necessitats socials emergents. El projecte ofereix suport digital a les persones cuidadores no professionals mitjançant una plataforma que integra recursos elaborats per administracions públiques i entitats socials. En aquest sentit, ha remarcat que l'èxit de la iniciativa depèn, en gran mesura, de la capacitat d'establir aliances estables amb les organitzacions que generen els continguts i presten els serveis.

Tanmateix, també ha advertit que **un dels principals reptes és garantir la continuïtat dels projectes** més enllà de la vigència dels programes extraordinaris de finançament europeu. Segons ha assenyalat, iniciatives que aporten un valor social contrastat no poden dependre exclusivament de convocatòries temporals, sinó que requereixen mecanismes estables que en permetin la consolidació i l'escalabilitat.

Des de la perspectiva de Letònia, **Liva Svarce** ha explicat com els fons europeus han estat determinants per al desenvolupament de l'emprenedoria social al seu país. Ha destacat que Letònia ha impulsat una legislació específica sobre empreses socials i ha promogut una estreta col·laboració entre administracions, municipis i entitats socials per fomentar aquest ecosistema.

La ponent ha subratllat que, **en països de dimensions reduïdes, el treball en xarxa i les aliances europees esdevenen imprescindibles per reforçar la**

capacitat d'incidència política i compartir aprenentatges. Igualment, ha defensat que els futurs instruments financers haurien d'oferir una major transparència sobre el recorregut dels recursos, garantint que els fons arribin efectivament a la ciutadania i incorporin sistemes que permetin mesurar-ne l'impacte social.

Carla Ventura ha compartit l'experiència de **CASES**, l'entitat portuguesa encarregada de promoure l'economia social mitjançant una governança compartida entre l'administració pública i el sector. Durant la seva intervenció ha remarcat la importància de disposar d'evidències sòlides per orientar les polítiques públiques i reforçar la interlocució institucional.

> "Sense dades i sense evidències és molt difícil transformar la realitat i influir en les polítiques públiques."
>
> **Carla Ventura,** ***CASES (Portugal)***

En aquest sentit, ha presentat iniciatives com la **Cuenta Satélite de l'Economia Social**, que permet quantificar l'aportació econòmica i social del sector i disposar d'indicadors comparables amb altres països europeus. Segons ha afirmat, aquestes dades han contribuït a consolidar l'economia social com un actor estratègic en el desenvolupament territorial i en la resposta a les crisis econòmiques i socials.

La representant portuguesa també ha destacat la necessitat d'**enfortir les aliances entre administracions públiques i organitzacions socials**, així com d'impulsar espais de formació adreçats tant als professionals del sector com al personal de les administracions, amb l'objectiu de generar una millor comprensió del funcionament de l'economia social i facilitar la cooperació institucional.

Per la seva banda, **Francesca Lupi** ha aportat la perspectiva de la recerca aplicada a les polítiques europees. Ha explicat que els projectes desenvolupats pel CIDOB combinen institucions acadèmiques, responsables polítics i organitzacions socials per generar coneixement útil per a la presa de decisions públiques.

La ponent ha expressat la seva **preocupació perquè les regions i les ciutats puguin perdre pes en la futura arquitectura dels fons europeus** i ha advertit que una excessiva competència entre territoris podria allunyar la distribució dels recursos de les necessitats reals de la ciutadania. En aquest context, ha de-

fensat que el coneixement generat des dels territoris i des de l'àmbit acadèmic constitueix una eina fonamental per traslladar evidències a les institucions europees i contribuir a un disseny més ajustat de les polítiques públiques.

Durant el debat també ha emergit un ampli consens sobre diversos elements que haurien d'orientar la futura política de cohesió europea. Les persones ponents han coincidit a **destacar la necessitat d'assegurar una governança multinivell efectiva, reforçar la participació dels actors territorials, consolidar mecanismes estables de cooperació** entre administracions i societat civil i garantir la continuïtat dels projectes que demostren un impacte social positiu.

Igualment, la **importància de disposar de dades fiables i d'indicadors compartits** ha aparegut com un dels principals factors per millorar tant la presa de decisions com la capacitat d'incidència política del tercer sector i de l'economia social. Les experiències presentades han evidenciat que la disponibilitat d'evidències permet legitimar les demandes dels territoris, orientar millor les inversions i avaluar els resultats de les polítiques impulsades amb finançament europeu.

En el torn final de la sessió, les persones participants han coincidit que els fons europeus només podran assolir el seu potencial transformador si continuen situant les persones al centre de les polítiques públiques. Així mateix, han remarcat que el desenvolupament d'una governança basada en la cooperació, la confiança i la corresponsabilitat entre institucions i societat civil serà un element imprescindible per afrontar els grans reptes socials de la pròxima dècada.

Conclusions

Al llarg de la jornada s'ha posat de manifest que la negociació del nou Marc Financer Pluriennal 2028-2034 representa una **oportunitat decisiva per redefinir les prioritats de la Unió Europea** i **reforçar el seu model social**. Les diferents intervencions han coincidit que el debat sobre el futur pressupost europeu transcendeix la distribució dels recursos econòmics i planteja una reflexió de fons sobre el model de governança, el paper dels territoris i el compromís de la Unió amb la cohesió social i els drets fonamentals.

Un dels principals consensos ha estat la **necessitat de preservar i reforçar el Pilar Europeu de Drets Socials** com a eix vertebrador de les polítiques europees. En aquest sentit, s'ha defensat que els objectius socials no poden quedar subordinats a altres prioritats estratègiques, sinó que han de formar part de la resposta europea davant els grans reptes actuals, com l'envelliment demogràfic, la crisi de l'habitatge, les desigualtats socials, la transició ecològica i digital o les migracions.

Les persones participants també han coincidit a reivindicar una **governança multinivell més efectiva, que reconegui el paper de les regions**, **els governs locals i la societat civil** en el disseny, la implementació i l'avaluació de les polítiques europees. Al llarg del debat s'ha evidenciat que les administracions territorials i les entitats socials són els actors més propers a la ciutadania i, per tant, disposen d'un coneixement imprescindible per adaptar les polítiques a les necessitats reals dels territoris.

Un altre dels missatges compartits ha estat la importància d'impulsar **estratègies d'incidència política sostingudes en el temps**. Les intervencions han posat de manifest que les oportunitats d'influència sobre les polítiques europees existeixen al llarg de tot el procés legislatiu i que el tercer sector ha de continuar reforçant la seva presència als espais de participació europeus, consolidant aliances amb altres organitzacions i aportant evidències que contribueixin a orientar les decisions de les institucions.

La jornada també ha evidenciat la necessitat de **disposar de mecanismes de finançament més estables, simples i orientats a generar impacte social**. Les experiències compartides han mostrat que la continuïtat dels projectes transformadors requereix una planificació a llarg termini, així com **sistemes**

d'avaluació que permetin mesurar els resultats i garantir que els recursos europeus arriben de manera efectiva a les persones destinatàries.

Finalment, el debat ha reforçat la idea que **la construcció d'una Europa més justa, cohesionada i resilient només serà possible mitjançant la cooperació** entre institucions públiques, administracions territorials, món acadèmic i societat civil organitzada. En aquest sentit, la jornada ha reafirmat el paper del tercer sector social com un actor estratègic en la definició de les polítiques públiques europees i en la defensa dels drets socials des dels territoris.

Cloenda

La cloenda de la jornada ha anat a càrrec de **Marta Cid**, vocal de la Junta de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya, que ha agraït la participació dels ponents, les institucions col·laboradores i totes les persones assistents, així com la implicació de les organitzacions que han fet possible una nova edició del Debat Europa Social.

En la seva intervenció, ha destacat que la jornada ha servit per reforçar una idea compartida al llarg de totes les sessions: **el tercer sector social és un actor imprescindible en la construcció de les polítiques europees i ha d'exercir aquest paper amb ambició i lideratge**. En aquest sentit, ha assenyalat que la incidència política no és una responsabilitat exclusiva de les institucions, sinó també de les organitzacions socials que treballen diàriament al costat de la ciutadania i que poden aportar coneixement, experiència i propostes als processos de presa de decisions.

> "El tercer sector ha de continuar fent sentir la seva veu a Europa perquè és un actor imprescindible en la defensa dels drets socials."
>
> **Marta Cid,**
> ***Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya***

Així mateix, ha remarcat que la incidència política requereix **adaptar les estratègies als diferents espais institucionals i als diversos moments del procés de decisió europeu**. Per aquest motiu, ha defensat la necessitat de continuar enfortint les capacitats del tercer sector per participar en els debats europeus, establir aliances internacionals i aprofitar les oportunitats que ofereixen els diferents canals de participació i diàleg amb les institucions.

Finalment, ha animat les entitats socials a continuar treballant de manera coordinada per fer arribar la veu del tercer sector català als espais europeus de decisió i contribuir, des de Catalunya, a la construcció d'un model europeu que situï la cohesió social, els drets humans i el benestar de les persones al centre de les polítiques públiques. Amb aquest missatge, s'ha donat per finalitzada la jornada, tot reafirmant el compromís compartit de continuar impulsant una incidència europea cada vegada més sòlida, coordinada i transformadora.

Taula d'entitats
del Tercer Sector Social
de Catalunya

Catalunya
Internacional

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

Amb la col·laboració de:

Barcelona